

Lovforslag nr. L 129. Fremsat den 21. januar 2004 af socialministeren (Henriette Kjær)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service

(Pligt til at tilbyde handleplaner, etablering af døgntilbud til børn og unge og netværksstøtte til unge kriminelle m.v.)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 764 af 26. august 2003, som senest ændret ved lov nr. 1165 af 19. december 2003 og lov nr. 1168 af 19. december 2003, foretages følgende ændringer:

1. I § 40, stk. 2, nr. 4, indsættes efter »godkendt opholdssted«: », i et kommunalt døgntilbud«.

2. I § 40, stk. 2, nr. 5, indsættes efter »plejefamilie«: », i et kommunalt døgntilbud«.

3. I § 40, stk. 2, nr. 11, indsættes efter »plejefamilie«: », i et kommunalt døgntilbud« og efter »49« indsættes: », 49 a«.

4. Efter § 40 b indsættes:

»§ 40 c. Kommunen skal tage stilling til, om der som led i den handleplan, der skal udarbejdes, jf. § 58 a, stk. 3, skal findes netværksstøtte til barnet eller den unge.«

5. Overskriften »Plejefamilier og opholdssteder« før § 49 ændres til: »Plejefamilier, opholdssteder og kommunale døgntilbud«.

6. Efter § 49 indsættes:

»§ 49 a. Kommunen kan etablere døgntilbud til børn og unge, der har brug for særlig støtte, hvor der ikke er behov for et specialiseret behandlingstilbud, og hvor andre tilbud er utilstrækkelige.

Stk. 2. Kommunen orienterer den stedlige amtskommune om etablering af døgntilbud efter stk. 1

§ 49 b. Ministeren kan fastsætte nærmere regler for godkendelse og tilsyn med plejefamilier og opholdssteder efter § 49, stk. 1 og 2. Ministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler for tilsyn med de kommunale døgntilbud efter § 49 a.«

7. I § 56 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Er der udarbejdet en særskilt plan for støtten til forældrene efter § 58 a, stk. 8, skal kommunen tilbyde at revidere denne plan, når der er behov for det. Kommunen skal vurdere, om der er behov for at tilbyde en revision af planen senest 3 måneder efter, at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet. Herefter skal kommunen med højst 6 måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen.«

Stk. 2 bliver herefter til stk. 3.

8. I § 58 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »jf. dog stk. 2 og 3« til: »jf. dog stk. 2, 4 og 5«.

9. I § 58 a indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»Stk. 2. Inden der træffes afgørelse om forebyggende foranstaltninger efter § 40 og § 62 a, skal kommunen tilbyde at udarbejde en handleplan, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 3. Er der udarbejdet en handleplan efter stk. 1 eller 2, skal kommunen tilbyde at revidere denne plan, når der er behov for dette. Kommune

skal med højst 6 måneders mellemrum vurdere, om der er behov for at tilbyde en revision af planen.«

Stk. 2-5 bliver herefter 4-7.

10. I § 58 a, stk. 4, 1. pkt., der bliver til § 58 a, stk. 6, 1. pkt., ændres »jf. stk. 3« til: »jf. stk. 5«.

11. I § 58 a, stk. 5, 3. pkt., der bliver til § 58 a, stk. 7, 3. pkt., ændres »jf. stk. 2« til: »jf. stk. 4«.

12. I § 58 a indsættes som stykke 8:

»Stk. 8. Kommunen skal tilbyde forældrene at udarbejde en særskilt plan for støtten til forældrene i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet.«

13. I § 62 a, stk. 3, nr. 1, efter »49« indsættes: », 49 a«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Ændringen i § 1, nr. 4, træder i kraft den 1. august 2004 og gælder for alle børn og unge, for hvem kommunen fra politiet får eller tidligere har fået dokumentation for begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet.

Stk. 3. Ændringerne i § 1, nr. 7-12, træder i kraft den 1. august 2004 og gælder for alle afgørelser, der træffes efter denne dato.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indledning og baggrund for lovforslaget

Dette lovforslag omhandler tre elementer, der alle har til formål at forbedre støtten til udsatte børn og unge og deres forældre. For det første handleplaner ved forebyggende foranstaltninger og planer for støtten til anbragte børns forældre, for det andet kommunale døgntilbud til børn og unge, og for det tredje netværksstøtte til et barn eller en ung, i tilfælde, hvor barnet eller den unge har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet.

Den første del af lovforslaget har baggrund i folketingsbeslutning B 150 2002-2003 om styrkelse af indsatsen for familien i sager om truede børn, som blev vedtaget af Folketinget ved 2. behandling den 28. maj 2003. Ifølge beslutningsforslaget skal regeringen fremsætte et lovforslag, som forpligter kommunerne til altid at give et tilbud om at udarbejde en plan for støtten til forældrene under en anbringelse samt også tilbyde at udarbejde en handleplan ved forebyggende foranstaltninger. Derudover indeholder beslutningsforslaget også nogle formuleringer om, at kommunen bør have pligt til at inddrage forældrene. Der er imidlertid allerede i dag pligt til at inddrage hele familien og dermed også forældrene.

I aftalen om kommunernes økonomi for 2004 er det mellem regeringen og de kommunale parter aftalt: »at regeringen vil søge tilslutning til at forbedre kommunernes mulighed for at etablere kommunale socialpædagogiske opholdssteder og andre former for fleksible døgn- og dagtilbud i de tilfælde hvor alternativerne er utilstrækkelige«. Denne mulighed blev også drøftet i forbindelse med kulegravning af særlig støtte-området, hvor det i Rapport om kulegravning af særlig støtte-området for børn og unge, Socialministeriet, 2003, anføres: »Arbejdsgruppen anbefaler, at kommunerne får bedre muligheder for at etablere døgntilbud i lokalområdet ud fra lokale målsætninger og behov«.

Den sidste del af lovforslaget skal ses i sammenhæng med øvrige initiativer over for målgruppen kriminelle unge, jf. det supplerende regeringsgrundlag,

Vækst, Velfærd – Fornylse II, og bygger på erfaringer fra en række initiativer, der har vist sig at have positive effekter med hensyn til at støtte unges udvikling frem mod uddannelse og/eller beskæftigelse.

Lovforslagets indhold

1. Handleplaner ved forebyggende foranstaltninger og for støtte til forældrene under en anbringelse

Denne del af lovforslaget har baggrund i beslutningsforslaget B 150.

Forslaget om, at kommunen også skal tilbyde en handleplan ved forebyggende foranstaltninger begrundes med, at Socialforskningsinstituttets evaluering af kommunernes forebyggende indsats over for børn og unge tyder på, at handleplaner kan være med til styrke familiens inddragelse, fordi en handleplan gør formål, forventede varighed og indhold af foranstaltningen klart for familien. Derudover kan handleplanerne være med til at kvalificere sagsbehandlingsarbejdet, fordi handleplanen kan medvirke til at fremme sagsbehandlernes målrettede og systematiske overvejelser om indsatsen.

Det foreslås derfor, at kommunen får pligt til at tilbyde at udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelser om forebyggende foranstaltninger efter § 40 og § 62 a.

Det foreslås, at kommunen mindst hvert halve år skal overveje, om der er behov for at revidere handleplanen. Dermed sikres det, at der regelmæssigt bliver fulgt op på igangværende foranstaltninger og taget stilling til, om der er behov for ændringer i en igangværende indsats. Et behov for at revidere handleplanen kan fx opstå, hvis der sker ændringer i barnets eller den unges situation, hvis det viser sig, at foranstaltningen ikke har den ønskede effekt og/eller det viser sig, at der er behov for en anden form for støtte end først antaget.

Forslaget om at give kommunen en pligt til at tilbyde forældrene en særskilt handleplan for støtten til forældrene begrundes med et ønske om yderligere at sikre, at der også under anbringelsen arbejdes videre

med problemerne i familien. Særligt hvis forældre flytter, så barnet/den unge og forældre får hver sin handlekommune, kan det være en fordel, at forældrene har en særskilt handleplan for støtten til familien.

Det er centralt at arbejde på at løse problemerne i familien. For det første for at forsøge at løse de problemer, der var anledning til anbringelsen, således at barnet eller den unge igen kan komme hjem at bo. For det andet for at styrke samværet mellem forældre og barnet eller den unge under anbringelsen.

Kommunerne har, jf. § 40 a, pligt til at tilbyde forældrene til anbragte børn en støtteperson under anbringelsen. Det forudsættes derfor, at omfanget og det nærmere formål med tildelingen af denne støtteperson er ét af de elementer, som planen for støtten til forældrene kan omhandle.

Derudover skal handleplanen beskrive den planlagte indsats i forhold til de problemer, der er i den enkelte familie. Det kan eksempelvis være forældrenes arbejdsmarkedssituation, behovet for familierapi eller vejledning i forhold til forælderollen, eventuelle problemer med misbrug eller psykiske lidelser m.v.

Ifølge de gældende regler skal kommunen altid udarbejde en handleplan, inden børn og unge anbringes uden for hjemmet. Det er et krav, at denne handleplan angiver hvilke former for støtte, der selvstændigt skal iværksættes over for familien. Det foreslås således, at forældrene skal have tilbudt, at den beskrivelse af hjælpen til familien, der efter de gældende regler alene indgår i barnets handleplan, fremgår af en særskilt handleplan for støtten til forældrene.

Det foreslås, at der skal tages stilling til behovet for at tilbyde en revision af planen for støtten til forældrene med samme intervaller, som det skal vurderes, om der er behov for revision af barnets handleplan. Der kan fx opstå behov for en revision af planen for støtten til forældrene, hvis forældrenes situation ændre sig, hvis det viser sig, at foranstaltningen ikke har den ønskede effekt og/eller det viser sig, at der er behov for en anden form for støtte end først antaget.

2. Etablering af kommunale døgntilbud

Udviklingen på anbringelsesområdet har vist, at der er behov for en type døgntilbud, som ikke umiddelbart kan falde ind under de nuværende anbringelsessteder. Der er behov for at tænke kontinuitet, nærmiljøet, hensynet til at bevare kontakten til kammerater, fritidstilbud, skole og det øvrige netværk som hensyn, der skal have stor betydning i indsatsen overfor børn og unge der har behov for særlig støtte.

Der synes at mangle mulighed for, at kommunerne kan etablere tilbud, som tilgodeser disse hensyn. Ofte

findes denne type af pladser ikke i den nuværende tilbudsvifte. Det kan betyde, at børn og unge, hvis behov bedst tilgodeses i nærmiljøet, må rykkes op og flyttes fra sit netværk, sine venner og sin skole for at starte forfra et nyt sted.

Formålet med de kommunale døgntilbud er at få udviklet nye og mere fleksible tilbud. De eksisterende offentlige og private døgntilbud - døgninstitutioner, opholdssteder og plejefamilier - er således ikke umiddelbart alternativer til de nye døgntilbud.

Døgntilbuddene er således først og fremmest tænkt som huse, der for en kortere periode kan tilbyde døgnophold for barnet. Der kan være tale om et barn, hvis mor eller far for en periode ikke kan tage sig af barnet, fx pga. indlæggelse på psykiatrisk afdeling, fængselsophold, druktur, psykisk nedtur på grund af skilsmisse eller lignende. Der tænkes primært på relativt kortvarige forløb, hvor det er vigtigt for barnet ikke at blive revet op med roden, men at bevare tilknytningen til nærmiljøet, skole, netværk, kammerater etc. Der kan også være tale om situationer, hvor der er grundlag for en egentlig anbringelse af barnet og truffet beslutning herom, men hvor der endnu ikke er plads i det ønskede anbringelsessted. I stedet for at anbringe barnet midlertidigt et andet sted, kan barnet i den mellemliggende periode være tilknyttet døgntilbuddet.

Inden kommunen etablerer et kommunalt døgntilbud skal den overveje, hvorvidt det er muligt helt eller delvist at overlade opgaven til private aktører. Det kan fx ske gennem annoncering, opslag i lokalområdet eller lignende. Her tænkes særligt på muligheden for at indgå aftale med familier, frivillige organisationer eller andre lokale om fx at stå til rådighed i tilfælde som nævnt ovenfor. Der kan også være tale om et fleksibelt tilbud (en »knop«) knyttet til et eksisterende døgntilbud. Kommunen skal således have afdækket alternative muligheder forud for etableringen af et kommunalt døgntilbud.

Da bestemmelsen også er tænkt som et redskab for kommunerne til at kunne foretage en økonomisk styring af området - dvs. ikke være nødt til at anbringe barnet på et dyrt anbringelsessted, der måske ikke matcher barnets behov, men det var dér, der tilfældigvis var en ledig plads - er det vigtigt, at de nye tilbud netop rummer den fleksibilitet og mulighed for lokal og individuel tilpasning, som de konkrete børn og unge har behov for. Dette skal i givet fald også gælde for private aktører, som varetager opgaven på kommunens vegne.

Bestemmelsen er således ikke en hjemmel til etablering af kommunale opholdssteder med samme opgaver og formål som de private opholdssteder, ligesom

det ikke er hensigten at holde private aktører ude af markedet.

Bestemmelsen tænkes anvendt både i forhold til mindre børn og unge, der har et lokalt netværk m.v., som det er vigtigt at bevare.

På baggrund af rapport fra arbejdsgruppen om kulegravning af private opholdssteder og botilbud, som blev offentliggjort februar 2003, en række henvendelser fra private opholdssteder og organisationer samt de erfaringer, der allerede er opsamlet i det dialogforum, der blev nedsat som opfølgning på ovennævnte rapport har der vist sig et behov for, at ministeren via en bekendtgørelse kan udstikke nærmere rammer for amternes godkendelse og tilsyn med de private opholdssteder. En sådan hjemmel findes da også allerede på voksenområdet i § 94 b.

Udover de problemer, der har været rejst med hensyn til godkendelse og tilsyn med opholdsstedsområdet, har der også været rejst en del kritik af det tilsyn, der udøves overfor børn og unge i familiepleje.

Det foreslås derfor at indføre en hjemmel, som giver ministeren adgang til at fastsætte nærmere regler for kommunernes godkendelse og tilsyn med plejefamilier, samt nærmere regler for tilsyn med de kommunale døgntilbud.

3. *Netværksstøtte til børn og unge, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet*

Der er i første halvår af 2003 afdækket positive effekter af en voksenrelation med henblik på at støtte kriminelle børn og unge i en udvikling frem mod uddannelse og/eller beskæftigelse. Det fremgår således af »Udsatte unges integration på arbejdsmarkedet«, der er udgivet af Socialministeriet i forbindelse med opfølgning af Stop Volden handlingsprogrammet. Der er ligeledes særdeles positive resultater af indsatsen gennem en særlig mentorordning for unge straffedømte af anden etnisk oprindelse.

Efter de gældende regler er kommunen forpligtet til at udarbejde en handleplan for børn og unge, der har

begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet.

Det foreslås, at kommunen får pligt til at tage stilling til, om der som led i den handleplan, der skal udarbejdes, skal findes ulønnet netværksstøtte i tilfælde, hvor barnet eller den unge har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet.

Kommunen skal således i alle disse tilfælde tage stilling til, om der skal findes ulønnet netværksstøtte. Behovet for netværksstøtten vil afhænge af behovet i det enkelte tilfælde. For en ung, der skal starte på en ny arbejdsplads, kan det måske være en af de ansatte, der kan træde til i starten. Det vurderes i forbindelse med revisionen af handleplanen, om der behov for ændring i karakteren af den ulønnede netværksstøtte.

En forstærket tidlig indsats gennem støtte forudsættes i lighed med de hidtidige erfaringer med tilknytning af en voksenperson at medføre mærkbar positiv effekt.

Valget af den konkrete netværksstøtte har stor betydning for at kunne opnå succes med at kunne vende barnets eller den unges perspektiv mod et liv uden kriminalitet. Voksne fra barnets eller den unges netværk kan således have en særlig tilgang til problemerne, alene båret af et ægte medmenneskeligt engagement. Og det engagement tilkendegiver de udsatte børn og unge kan mangle i indsatsen.

Lovforslaget er fokuseret på, at der ydes ulønnet netværksstøtte. Kommunen er således ikke forpligtet til at anvise lønnet personstøtte i de tilfælde, hvor der ikke kan findes egnet netværksstøtte, der er parat til at løfte opgaven på frivillig ulønnet basis.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der er to elementer i lovforslaget, som indebærer økonomiske konsekvenser. Det drejer sig om handleplaner i forbindelse med forebyggende foranstaltninger og netværksstøtte til børn og unge, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet.

De samlede økonomiske konsekvenser for det offentlige fremgår af tabellen herunder.

Mio. kr.	2004	2005	2006	2007
Handleplaner i forbindelse med forebyggende foranstaltninger	2,4	5,8	5,8	5,8
Netværksstøtte til børn og unge, der har begået voldskriminalitet eller anden form for alvorlig kriminalitet	5,0	12,1	12,1	12,1
I alt	7,4	17,9	17,9	17,9

Skønnet for så vidt angår handleplaner i forbindelse med forebyggende foranstaltninger er baseret på en

antagelse om, at der årligt vil være 5.000 nye sager, hvori der skal udarbejdes handleplaner.

Skønnet forbundet med netværksstøtte til børn og unge, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, er baseret på, at kommunen ikke er forpligtet til at anvise lønnet personstøtte i de tilfælde, hvor der ikke kan findes egnet netværksstøtte, der er parat til at løfte opgaven på frivillig ulønnet basis. I enkeltstående tilfælde kan kommunen i forbindelse med udredningen afdække forhold, der fører til, at kommunen vurderer, at der er behov for støtte i offentligt regi.

Lovforslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Der er ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

Ligestillingsmæssige konsekvenser

Der er ingen ligestillingsmæssige aspekter i lovforslaget.

Forholdet til EU-retten

Kommunale privatdrevne døgntilbud til børn og unge hører under kategorien »sundheds- og socialvæsen«, som nævnt i bilag I B til Rådets direktiv 92/50 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige tjenesteydelsesaftaler (tjenesteydelsesdirektivet). Såfremt en kommune overlader det til private at etablere døgntilbud til børn og unge, og opgaven andrager mere end 200.000 euro (1.496.000 kr.) for den enkelte kommune, skal direktivets regler om udbudsmaterialet og oplysning om resultatet af den indgåede offentlige tjenesteydelsesaftale således iagttages.

Forslaget indeholder ikke øvrige EU-retlige aspekter.

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner		7,4 mio. kr. i 2004, 17,9 fra 2005 og frem.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Ligestillingsmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1-3

Ændringer er konsekvenser af ændringen i nr. 5, hvor der indføres en ny type af anbringelsessted.

Til nr. 4

Børn og unge, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, er en lille gruppe, hvor der

er grund til nøje at overveje, hvilken voksenstøtte, der bedst muligt kan støtte barnets eller den unges udvikling. Den eller de pågældende skal kunne rumme den unge og medvirke til at skabe en frugtbar dialog, der skal kunne støtte den unges udvikling.

Kriminelle børn og unge kan have svært ved at knytte relationer. Kommunen forudsættes derfor at udvise særlig omhu med at afdække netværket med hensyn til at finde en eller evt. flere voksenpersoner, der har opnået en konstruktiv relation til barnet eller

F. t. l. vedr. social service

den unge, og anses for egnet til at kunne støtte barnet eller den unge som ulønnet netværksstøtte.

En voksen fra barnets eller den unges netværk kan have en særlig tilgang til problemerne, alene båret af et ægte medmenneskeligt engagement. Og det engagement tilkendegiver de udsatte børn og unge kan mangle i indsatsen.

Lovforslaget er fokuseret på, at der ydes ulønnet netværksstøtte. Kommunen er således ikke forpligtet til at anvise lønnet personstøtte i de tilfælde, hvor der ikke kan findes egnet netværksstøtte, der er parat til at løfte opgaven på frivillig ulønnet basis. I enkeltstående tilfælde kan kommunen i forbindelse med udredningen afdække forhold, der fører til, at kommunen vurderer, at der er behov for støtte i offentligt regi.

Til nr. 5

Underoverskriften ændres som konsekvens af ændringen i nr. 6, hvor der indføres en ny type anbringelsessted.

Til nr. 6

Ad 49 a

Der henvises til de generelle bemærkninger.

Forsyningsforpligtelsen med hensyn til døgntilbud vil fortsat ligge hos det stedlige amt. For at amtet kan have overblik over tilbudsviften, skal kommunerne orientere det stedlige amt, når der oprettes tilbud.

Anbringelse af børn og unge i et kommunalt døgntilbud er omfattet af reglerne om grundtakstfinansiering.

Ad § 49 b

Der stilles forslag om at socialministeren får hjemmel til at fastsætte regler om godkendelse og tilsyn for opholdssteder og plejefamilier. Sådanne regler kan bl.a. indeholde en nærmere angivelse af, hvilke betingelser, der skal være opfyldt for, at en godkendelse kan gives, en ordning der sikrer, at afslag på godkendelse sker på forsvarligt grundlag samt en præcisering af, hvordan tilsynet skal udføres.

Der gives endvidere ministeren mulighed for at fastsætte nærmere regler om tilsynet med de kommunale døgntilbud efter § 49 a. Dette tilsyn vil evt. kunne udøves af Styrelsen for Social Service.

Til nr. 7

I de tilfælde hvor forældrene og det anbragte barn har fået hver sin handlekommune, er det forældrenes handlekommune, som har ansvaret for at udarbejde, revidere og gennemføre handleplanen for støtten til forældrene. Dette skal ske efter inddragelse af barnets handlekommune.

Til nr. 8

Ændringen er en konsekvens af ændringen i nr. 9, hvor der indsættes en pligt til at tilbyde handleplaner inden der træffes afgørelser efter § 40 eller § 62 a.

Til nr. 9

Bestemmelsen giver kommunen pligt til at tilbyde at udarbejde en handleplan, før der træffes afgørelser om forebyggende foranstaltninger. Tilbuddet gælder både forældrene og den unge, der er fyldt 15 år. Kommunen skal således udarbejde og revidere handleplanen, hvis enten forældrene og/eller den unge, der er fyldt 15 år, ønsker dette.

Til nr. 10-11

Ændringer er konsekvenser af ændringen i nr. 9, hvor der indføres to nye stykker i § 58 a.

Til nr. 12

Bestemmelsen giver kommunen pligt til at tilbyde forældrene at udarbejde en handleplan for støtten til familien i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet. Tilbuddet skal gives i forbindelse med, at der før anbringelsen udarbejdes en handleplan for barnet eller den unge. Selvom forældre på dette tidspunkt ikke ønsker, at støtten til familien fremgår af en særskilt plan, har forældrene også efterfølgende – under anbringelsen - ret til at få udarbejdet en handleplan for støtten til familien.

Til nr. 13

Ændringen er en konsekvens af ændringen i nr. 6, hvor der indføres en ny type af anbringelsessted.

Til § 2

Til stk. 1

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Til stk. 2

Det foreslås, at ændringerne i lovens § 1, nr. 4, om netværksstøtte træder i kraft den 1. august 2004 og får virkning for alle børn eller unge, for hvem kommunen skal udarbejde handleplaner som følge af voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet. Lovændringen får tillige virkning for børn og unge fra målgruppen, for hvem kommunen forud for ikrafttrædelsen har en pligt til at udarbejde en handleplan.

Til stk. 3

Det foreslås, at ændringerne i lovens § 1, nr. 7-12, træder i kraft den 1. august 2004 og gælder for samtlige afgørelser, der træffes denne dato eller senere.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 764 af 26. august 2003, som senest ændret ved lov nr. 1165 af 19. december 2003 og lov nr. 1168 af 19. december 2003, foretages følgende ændringer:

§ 40. Kommunen kan træffe afgørelse om foranstaltninger efter stk. 2, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Blandt de i stk. 2 nævnte foranstaltninger vælges den eller de mindst indgribende formålstjenlige foranstaltninger. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedens indehaver, jf. dog § 41. En afgørelse efter stk. 2, nr. 11, kræver tillige samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Kommunen kan beslutte

- 1) at yde konsulent bistand med hensyn til barnets eller den unges forhold og kan herunder bestemme, at barnet eller den unge skal søge et dagtilbud, en ungdomsklub, et uddannelsessted eller lignende,
- 2) at yde praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet,
- 3) at yde familiebehandling eller lignende støtte,
- 4) at tilbyde døgnophold, jf. § 40b, for både forældremyndighedens indehaver, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien på en døgninstitution, i en plejefamilie, på et andet godkendt opholdssted eller i et botilbud godkendt af amtskommunen efter reglerne i § 94a,
- 5) at tilbyde en aflastningsordning, jf. § 40b, på en døgninstitution, i en plejefamilie eller på et godkendt opholdssted.
- 6) at udpege en personlig rådgiver for barnet eller den unge,
- 7) at udpege en fast kontaktperson for barnet eller den unge og for hele familien,
- 9) at yde økonomisk støtte til udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, at en hjemgivelse kan fremskyndes, eller at støtten i væsentlig grad bidrager til en stabil kontakt mellem forældre og børn under et eller flere børns anbringelse udenfor hjemmet,

1. I § 40, stk. 2, nr. 4, indsættes efter »godkendt opholdssted:«, i et kommunalt døgntilbud«.

2. I § 40, stk. 2, nr. 5, indsættes efter »plejefamilie:«, i et kommunalt døgntilbud«.

- 10) at yde økonomisk støtte til ophold på kost- eller efterskole, når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har midler dertil,
- 11) at anbringe barnet eller den unge udenfor hjemmet, på en døgninstitution, i en plejefamilie eller på et godkendt opholdssted, som må anses for egnet til at imødekomme barnets eller den unges særlige behov, jf. §§ 40 b, 49 og 51, og
- 12) at formidle et praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetale en godtgørelse til den unge.

3. I § 40, stk. 2, nr. 11, indsættes efter »plejefamilie«: »», i et kommunalt døgntilbud« og efter »49« indsættes: »», 49 a«.

4. Efter § 40 b indsættes:

»§ 40 c. Kommunen skal tage stilling til, om der som led i den handleplan, der skal udarbejdes, jf. § 58 a, stk. 3, skal findes netværksstøtte til barnet eller den unge.«

5. Overskriften »Plejefamilier og opholdssteder« før § 49 ændres til: »Plejefamilier, opholdssteder og kommunale døgntilbud«

6. Efter § 49 indsættes:

»§ 49 a. Kommunen kan etablere døgntilbud til børn og unge, der har brug for særlig støtte, hvor der ikke er behov for et specialiseret behandlingstilbud, og hvor andre tilbud er utilstrækkelige.

Stk. 2. Kommunen orienterer den stedlige amtskommune om etablering af døgntilbud efter stk. 1.

§ 49 b. Ministeren kan fastsætte nærmere regler for godkendelse og tilsyn med plejefamilier og opholdssteder efter § 49, stk. 1 og 2. Ministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler for tilsyn med de kommunale døgntilbud efter § 49 a.«

§ 56. Kommunen skal senest 3 måneder efter, at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet, vurdere, om den i § 58 a eller § 59 nævnte handleplan skal revideres, og skal herefter med højst 6 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Vurderingen af handleplanen skal ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 55, og efter kontakt med forældremyndighedens indehaver. Vurderingen skal omfatte såvel de dele af handleplanen, som retter sig mod barnet eller den unge, som de dele, der omhandler indsatsen over for familien under anbringelsen. Afgørelsen om revision af handleplanen træffes så vidt muligt i forståelse med forældremyndighedens indehaver og barnet eller den unge.

Stk. 2. Er anbringelsesstedet beliggende i en anden kommune end barnets eller den unges opholdskommune, underrettes den stedlige kommune forud for anbringelsen.

§ 58 a. Kommunen skal skønne, om det er hensigtsmæssigt som led i tilbud til børn og unge efter afsnit II at tilbyde at udarbejde en handleplan, jf. dog stk. 2 og 3. Vurderingen skal ske ud fra barnets, den unges eller forældrenes ønske og karakteren og omfanget af det pågældende tilbud.

Stk. 2. Inden der træffes afgørelse om at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet, jf. § 40, stk. 2. nr. 11 og § 42, skal der udarbejdes en handleplan. Kan anbringelsen ikke afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med anbringelsen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunen snarest muligt at opstille en handleplan.

Stk. 3. For unge under 18 år, der har begået volds-kriminalitet eller enden alvorlig kriminalitet, skal kommunen udarbejde en handleplan for en indsats, der kan modvirke yderligere kriminalitet og yde den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

Stk. 4. Kommunen skal udarbejde en foreløbig handleplan, jf. stk. 3, senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om den begåede kriminalitet.

Stk. 5. En Handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal under hensyn til dette formål tillige angive indsatsens forventede varighed og særlige forhold vedrørende barnet eller den unge, herunder behandling, uddannelse m.v. I sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. stk. 2, skal handleplanen endvidere angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig udenfor hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

7. I § 56 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Er der udarbejdet en særskilt plan for støtten til forældrene efter § 58 a, stk. 8, skal kommunen tilbyde at revidere denne plan, når der er behov for det. Kommunen skal vurdere, om der er behov for at tilbyde en revision af planen senest 3 måneder efter, at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet. Herefter skal kommunen med højst 6 måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen.«

Stk. 2 bliver herefter til stk. 3.

8. I § 58 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »jf. dog stk. 2 og 3« til: »jf. dog stk. 2, 4 og 5«.

9. I § 58 a indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»*Stk. 2.* Inden der træffes afgørelse om forebyggende foranstaltninger efter § 40 og § 62 a, skal kommunen tilbyde at udarbejde en handleplan, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 3. Er der udarbejdet en handleplan efter stk. 1 eller 2, skal kommunen tilbyde at revidere denne plan, når der er behov for dette. Kommune skal med højst 6 måneders mellemrum vurdere, om der er behov for at tilbyde en revision af planen.«

Stk. 2-5 bliver herefter 4-7.

10. I § 58 a, stk. 4, 1. pkt., der bliver til § 58 a, stk. 6, 1. pkt., ændres »jf. stk. 3« til: »jf. stk. 5«.

11. I § 58 a, stk. 5, 3. pkt., der bliver til § 58 a, stk. 7, 3. pkt., ændres »jf. stk. 2« til: »jf. stk. 4«.

12. I § 58 a indsættes som stykke 8:

»*Stk. 8.* Kommunen skal tilbyde forældrene at udarbejde en særskilt plan for støtten til forældrene i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet.«

§ 62 a. Kommunen yder hjælp efter stk. 2 og 3 til unge i alderen fra 18 – 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed.

Stk. 2. Kommunen kan træffe afgørelse om, at en tildelt personlig rådgiver eller en fast kontaktperson, jf. § 40, stk. 2, nr. 6 og 7, kan opretholdes.

Stk. 3. Til unge, der er eller var anbragt udenfor hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 8 umiddelbart inden det fyldte 18 år, kan kommunen træffe afgørelse om,

- 1) at døgnophold, jf. §§ 49 og 51, kan opretholdes,
- 2) ...

13. I § 62 a, stk. 3. nr. 1, efter »49« indsættes: », 49 a«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Ændringen i § 1, nr. 4, træder i kraft den 1. august 2004 og gælder for alle børn og unge, for hvem kommunen fra politiet får eller tidligere har fået dokumentation for begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet

Stk. 3. Ændringerne i § 1, nr. 7-12, træder i kraft den 1. august 2004 og gælder for alle afgørelser, der træffes efter denne dato.

Til lovforslag nr. L 129. Skriftlig fremsættelse (21. januar 2004)

Socialministeren (Henriette Kjær) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social service (Pligt til at tilbyde handleplaner, etablering af døgntilbud til børn og unge og netværksstøtte til unge kriminelle m.v.)

(Lovforslag nr. L 129).

Dette lovforslag omhandler tre elementer, der alle har til formål at forbedre støtten til udsatte børn og unge og deres forældre.

For det første skal kommunerne fremover altid tilbyde at udarbejde en handleplan ved forebyggende foranstaltninger og tilbyde forældre til bragte børn og unge at der udarbejdes en selvstændig handleplan for dem, under barnets eller den unges anbringelse. Socialforskningsinstituttets evaluering af den forebyggende indsats overfor børn og unge tyder på, at netop handleplaner kan være med til at styrke familiens inddragelse. Handleplanen er med til at gøre formålet og indholdet af en foranstaltning klart for familien. Derudover kan handleplanerne være med til at kvalificere sagsbehandlingsarbejdet, fordi handleplanen kan medvirke til at fremme sagsbehandlernes målrettede og systematiske overvejelser om indsatsen.

For det andet giver lovforslaget kommuner mulighed for at oprette kommunale døgntilbud i nærmiljøet. Det er vigtigt, at er tænkes kontinuitet, nærmiljø, hensynet til at bevare kontakten til kammerater, fritidstilbud, skole og det øvrige netværk ind i indsatsen overfor børn og unge, der har behov for særlig støtte. For at øge omfan-

get af og brugen af tilbud i nærmiljøet er det vigtigt at kommunerne får mulighed for at etablere sådanne tilbud i de tilfælde hvor der ikke allerede er eksisterende tilbud og hvor andre ikke ønsker at etablere dem. Ministeren får samtidig en bemyndigelse til at fastsætte regler om tilsynet med de kommunale døgntilbud.

Lovforslaget vil derudover give ministeren en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om godkendelse og tilsyn af opholdssteder og familieplejer. Der er blevet rejst kritik af den måde, hvorpå amterne godkender og fører tilsyn med de socialpædagogiske opholdssteder og der har også vist sig problemer med det tilsyn som kommunerne fører med plejefamilierne. Ministeren får derfor hjemmel til at udarbejde en bekendtgørelse som fastsætter retningslinierne for godkendelsen og tilsynet.

Den tredje og sidste del af lovforslaget vedrører netværksstøtte til et barn eller en ung, i tilfælde hvor barnet eller den unge har begået volds-kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet. Valget af den konkrete netværksstøtte har stor betydning for at kunne opnå succes med at kunne vende barnets eller den unges perspektiv mod et liv uden kriminalitet. Voksne fra barnets eller den unges netværk kan således gennem en frivillig ulønnet netværksstøtte have en særlig tilgang til problemerne, alene båret af et ægte medmenneskeligt engagement. Og det engagement tilkendegiver de udsatte børn og unge kan mangle i indsatsen.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.